AVVIKELSEHANTERING

RIKTLINJE FÖR AVVIKELSEHANTERING

KARLSTADS KOMMUN

Beslutad i: Tillsynsenheten

Ansvarig: Vård- och omsorgsförvaltningen
SAS, MAS, MAR

Gäller fr o m: 2016-06-20

Uppdateras senast: 2017-06-20

RIKTLINJE GÄLLANDE AVVIKELSEHANTERING

BAKGRUND.

Verksamhet inom vård och omsorg ska vara av god kvalitet och kvaliteten ska fortlöpande utvecklas och säkras. Detta är reglerat i de lagar och föreskrifter som styr vården och omsorgen, HSL (1982:763), PSL (2010:659), SoL (2001:453) och LSS (1993:387) samt (SOSFS 2011:9).

Verksamheten ska arbeta systematiskt med förbättringar. I förbättringsarbetet är förebyggande åtgärder mycket viktiga, t.ex. riskanalyser för att förhindra att vårdskador, missförhållanden och andra avvikelser inträffar. De avvikelser som inträffar i verksamheten ska utredas, sammanställas och analyseras för att säkerställa kvaliteten.

Genom att rapportera och följa upp inträffade avvikelser inom hälso- och sjukvård och socialtjänst kan verksamheten dra lärdom av det som hänt och vidta förebyggande insatser för att förhindra upprepning. Avvikelserna ger också den som ansvarar för verksamheten en indikation på om fastställda krav och mål för verksamheten uppnås.

DEFINITIONER

Avvikelse

Avvikelser är ett samlingsbegrepp för händelser som har lett till eller kunnat leda till fel eller brister i vården och omsorgen. Det kan även vara avsteg från genomförandeplaner, vårdplaner eller andra överenskommelser eller utebliven vård och omsorg.

Vårdskada

Lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunna undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården.

Allvarlig vårdskada

Vårdskada som är bestående och inte ringa, eller har lett till att patienten fått ett väsentligt ökat vårdbehov eller avlidit.

Missförhållande/risk för missförhållande

Ett missförhållande avser såväl utförda handlingar som handlingar som någon av försummelse eller annat skäl har underlåtit att utföra och som innebär eller har inneburit ett hot mot eller har medfört konsekvenser för enskildas liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa. En påtaglig risk för ett missförhållande avser en uppenbar och konkret risk för ett missförhållande.

KARLSTADS KOMMUN

Karlstads kommun, 651 84 Karlstad.
Tel: 054-540 00 00 E-post: karlstadskommun@karlstad.se Webbplats: karlstad.se

Allvarligt missförhållande/påtaglig risk för allvarligt missförhållande

Allvarliga missförhållanden avser såväl utförda handlingar som handlingar som någon av försummelse eller annat skäl har underlåtit att utföra och som innebär eller har inneburit ett allvarligt hot mot eller har medfört allvarliga konsekvenser för enskildas liv, säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa. En påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande avser en uppenbar och konkret risk för ett allvarligt missförhållande.

SYFTE

Att vård- och omsorgsnämndens utförare ska hantera avvikelser på ett korrekt och likartat sätt.

MÅL

Genom en fungerande avvikelsehantering åstadkomma en lärande organisation, verksamhet av god kvalitet och en god och säker vård.

METOD

Alla utförare ska ha en dokumenterad avvikelseprocess med tillhörande instruktioner. Avvikelser som inträffar i vård och omsorg ska rapporteras. Även sådant som kan utgöra risker ska rapporteras. De avvikelser som inträffar analyseras tillsammans av berörda professioner. Avvikelserna ska åtgärdas och följas upp. Erfarenheterna ska användas i den lärande organisationen. Arbetet med avvikelser ska utgå från ett systemperspektiv.

Det är alltid den som upptäcker en avvikelse, vårdskada eller missförhållande som ansvarar för att rapportera den samt för att omedelbara åtgärder vidtas. Enhetschef (eller motsvarande) där avvikelsen upptäckts ansvarar för att förmedla till andra berörda enheter. Utifrån händelsen bedöms vilka som behöver delta vid analys och åtgärder.

Om sannolikheten för att händelsen ska upprepas är stor eller mycket stor eller då allvarlighetsgraden är betydande eller mycket hög ska MAS/MAR snarast kontaktas. Om händelsen avser ett missförhållande eller risk för missförhållande ska rapportering enligt lex Sarah ske omgående.

Avvikelser från landsting till kommun

Avvikelser som inkommer från landstinget, vidarebefordras av MAS/MAR till berörd enhetschef (eller motsvarande) för vidare utredning på enheten. När utredning är utförd på enheten skickas utredningen till hälso- och sjukvårdsenheten på landstinget, kopia på utredningen ska skickas till MAS/MAR.

Avvikelser från kommun till landsting

Avvikelserapport som ska vidare till landstinget skickas av uppgiftsgivaren till hälso- och sjukvårdsstaben på landstinget. Kopia skickas till ansvarig chef och till MAS/MAR. Svar från landstinget kommer till MAS/MAR som skickar kopia till enhetschefen som återkopplar till den som rapporterat avvikelsen.

Ansvar och roller

Omvårdnadspersonal

- Utföra omedelbara åtgärder
- Rapportera händelser och avvikelser
- Rapportera missförhållanden/risk för missförhållanden
- Rapportera vårdskador/risk för vårdskador
- Delta vid analys, förbättringsåtgärder och uppföljning

Legitimerad personal

- Utföra omedelbara åtgärder
- Rapportera händelser och avvikelser
- Informera ansvarig chef om missförhållanden/risk för missförhållanden
- Rapportera vårdskador/risk för vårdskador
- Rapportera allvarliga vårdskador/ risk för allvarliga vårdskador till MAS/MAR
- Informera ansvarig chef om den inträffade händelsen/avvikelsen
- Delta vid analys, förbättringsåtgärder och uppföljning

Enhetschef (eller motsvarande)

- Utföra omedelbara åtgärder
- Rapportera händelser och avvikelser
- Ansvara för att förutsättningar finns för rapportering, analys och uppföljning av avvikelser i verksamheten
- Ansvara för att verksamheten systematiskt undanröjer och avhjälper fel och brister
- Efter riskanalys kontakta MAS/MAR om allvarlig vårdskada/risk för allvarlig vårdskada
- Rapportera enligt lex Sarah om händelsen avser missförhållande/risk för missförhållande
- Redovisa förbättringsarbete och resultat i patientsäkerhetsberättelse och verksamhetsberättelse

MAS/MAR/SAS

- MAS/MAR ansvarar för utredningar och fattar beslut om allvarlig vårdskada eller risk för allvarlig vårdskada enligt lex Maria och anmälan till Läkemedelsverket
- SAS ansvarar för lex Sarah utredningar och fattar beslut om händelsen gäller missförhållande/risk för missförhållande